

**Polítiques d'Igualtat entre Homes i Dones a Europa:
Treball, Salut i Vida Quotidiana**

Codi: 42715

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
4313228 Política Social, Treball i Benestar	OT	0	2

La metodologia docent i l'avaluació proposades a la guia poden experimentar alguna modificació en funció de les restriccions a la presencialitat que imposin les autoritats sanitàries.

Professor/a de contacte

Nom: Sara Moreno Colom

Correu electrònic: Sara.Moreno@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: espanyol (spa)

Equip docent

Josep Espluga Trenc

Clara Aurora Llorens Serrano

Sara Moreno Colom

Prerequisits

Cap

Objectius

L'objectiu general del mòdul és abordar la problemàtica de la igualtat de gènere des d'una perspectiva de salut, a partir d'un conjunt de polítiques que impacten en la intersecció del treball productiu i de la vida quotidiana de les persones, així com proporcionar els instruments necessaris per a la seva anàlisi crítica i per a l'elaboració de propostes d'actuació, des d'una perspectiva europea.

Competències

- Aplicar l'enfocament de gènere a l'anàlisi de la relació entre mercat laboral, cures i desigualtats socials.
- Dissenyar, implementar i avaluar les polítiques socials i els processos que incideixen en la redistribució de recursos i en la millora del benestar de la ciutadania, en diferents àmbits i des d'una perspectiva europea.
- Dissenyar, implementar i avaluar polítiques sociolaborals que incideixin en la relació entre treball, ocupació i benestar.
- Utilitzar i gestionar informació bibliogràfica i recursos informàtics en l'àmbit d'estudi.

Resultats d'aprenentatge

1. Avaluar les polítiques d'igualtat entre homes i dones en el món laboral des d'un enfocament de gènere.
2. Avaluar les polítiques de suport a la vida diària des d'un enfocament de gènere.
3. Avaluar les polítiques dutes a terme en aquest camp.

4. Dissenyar actuacions en matèria de polítiques d'igualtat entre homes i dones a escala local i considerant l'escenari de la vida quotidiana.
5. Identificar les polítiques de promoció de la salut i els mecanismes mitjançant els quals s'apliquen.
6. Identificar les principals línies d'estudi actuals sobre la relació entre treball, ocupació i benestar en la vida quotidiana, en les societats avançades.
7. Identificar les relacions entre l'àmbit laboral i el de la vida quotidiana, amb una atenció particular als impactes de les polítiques d'ocupació en la salut, en clau de gènere.
8. Interpretar els principis generals que guien les polítiques de salut laboral, així com els models preventius existents.
9. Proposar línies d'intervenció sobre els factors que incideixen en les desigualtats de salut i les seves relacions amb les desigualtats de gènere, en el camp de l'ocupació.
10. Proposar noves línies d'estudi en matèria de treball i benestar quotidià.
11. Utilitzar i gestionar informació bibliogràfica i recursos informàtics en l'àmbit d'estudi.

Continguts

- 1- Polítiques d'igualtat entre dones i homes en l'ocupació: treball, salut laboral i vida quotidiana.
- 2- Polítiques d'ocupació, condicions de treball i desigualtat de gènere. Una anàlisi des de la perspectiva de la salut.
- 3- Polítiques preventives, factors de risc laboral i gènere.
- 4- Riscos psicosocials, organització del treball i els seus impactes en la vida quotidiana.
- 5- Polítiques de regulació de la jornada laboral. Pràctiques empresarials de flexibilització de la jornada i els seus efectes en les condicions de treball i vida quotidiana.
- 6- Influència / interferència de les tecnologies en les pautes de treball i vida quotidiana des d'una perspectiva de gènere.
- 7- Panorama europeu de la regulació de la intersecció entre vida laboral i extralaboral des de la perspectiva de la salut i la desigualtat de gènere.

Metodologia

Les sessions combinaran:

- a) Presentacions docents de caràcter teòric.
- b) Seminaris de discussió de textos i de casos pràctics i / o propostes d'intervenció.
- c) Preparació d'un treball individual, que prèviament es discutirà en grups a l'aula.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Presentacions docents	24	0,96	5, 6, 7, 8
Tipus: Supervisades			
Seminari	8	0,32	1, 2, 3, 4

Treball individual	48	1,92	1, 2, 3, 11
--------------------	----	------	-------------

Avaluació

L'avaluació es basa en les següents proves:

- Participació activa en dos seminaris de discussió i exposició de textos i / o de casos pràctics. Cada seminari representarà el 20% de la nota ($\times 2 = 40\%$). L'avaluació es realitzarà segons la participació activa en les sessions i el lliurament posterior per a cadascuna d'elles d'una breu reflexió individual com resposta a la pregunta de debat.
- Redacció d'un breu assaig (10-15 pàgines) sobre l'estat de la qüestió teòrica en relació a alguna de les temàtiques proposades en el conjunt del mòdul (60%).
- A més cal garantir el 80% d'assistència a les sessions presencials (o virtuals).

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Assaig individual	60	30	1,2	1, 2, 3, 4, 5, 6, 10, 11
Participació en seminaris	40	40	1,6	1, 2, 3, 4, 7, 8, 9, 11

Bibliografia

Bettio, F.; Sansonetti, S. (ed.) (2015) Visions for Gender Equality, Luxembourg: Publication Office of the European Union. Part 1 "New frontiers: what should the next 'big thing' in gender equality policy be?" (pp. 12-24). Disponible en: https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/150902_vision_report_sep_en.pdf

Campos-Serna J, Ronda-Pérez E, Artazcoz L, Moen BE, Benavides FG. Gender inequalities in occupational health related to the unequal distribution of working and employment conditions: a systematic review. *Int J Equity Health*. 2013; 12: 57. doi: 10.1186/1475-9276-12-57. Disponible en: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC3765149/>

Collins, C., Landivar, L. C., Ruppanner, L., y Scarborough, W. J. (2020). COVID-19 and the gender gap in work hours. *Gender, Work & Organization*.

Craig, L., y Churchill, B. (2020). Dual-earner parent couples' work and care during COVID-19. *Gender, Work & Organization*.

Eurofound (2017), Sixth European Working Conditions Survey - Overview report (2017 update), Publications Office of the European Union, Luxembourg
<https://www.eurofound.europa.eu/publications/report/2016/working-conditions/sixth-european-working-conditions>

Eurofound (2017): Working time patterns for sustainable work 2017. Publications Office of the European Union, Luxembourg. Disponible en: https://www.eurofound.europa.eu/sites/default/files/ef_publication/field_ef_document/ef1720en.pdf

Eurofound (2020), *Women and labour market equality: Has COVID-19 rolled back recent gains?*, Publications Office of the European Union, Luxembourg. Disponible en: <https://www.eurofound.europa.eu/publications/policy-brief/2020/women-and-labour-market-equality-has-covid-19>

Eurofound (2017), Sixth European Working Conditions Survey - Overview report (2017 update), Publications Office of the European Union, Luxembourg

<https://www.eurofound.europa.eu/publications/report/2016/working-conditions/sixth-european-working-conditions>

Espluga, J. & Caballero, J. (2005) Introducción a la prevención de riesgos laborales. Del trabajo a la salud. Barcelona: Ariel. [Capítulo 2 - Salud y trabajo, *disponible en el aula Moodle*]

European Agency for Safety and Health at Work (2013). *New risks and trends in the safety and health of women at work*. Luxembourg: Publications Office of the European Union. [Páginas 14-53]

<https://osha.europa.eu/en/publications/reports/new-risks-and-trends-in-the-safety-and-health-of-women-at-work>

European Agency for Safety and Health at Work, (2002) "Research on New Forms of Contractual Relationships and the Implications for Occupational Safety and Health", FACTS, 25.

<https://osha.europa.eu/en/publications/factsheets/25/view>

European Agency for Safety and Health at Work (2002), New forms of contractual relationships and the implications for occupational safety and health. Luxembourg: Office for Official Publications of the European Communities [Full report] [<https://osha.europa.eu/en/publications/reports/206>]

Espluga, J. (2014) "La evolución del trabajo y la prevención". En CNCT, El futuro de la prevención. Nota Técnica de Prevención n. 1000. Barcelona: INSHT.

<http://www.insht.es/InshtWeb/Contenidos/Documentacion/NTP/NTP/Ficheros/996a1007/ntp-1000%20w.pdf>

Harvey SB, Modini M, Joyce S, Milligan-Saville JS, Tan L, Mykletun A, Bryant RA, Christensen H, Mitchell PB. Can work make you mentally ill? A systematic meta-review of work-related risk factors for common mental health problems. *Occup Environ Med*. 2017; 74(4):301-310. doi: 10.1136/oemed-2016-104015.

Kantola, J., & Lombardo, E. (2017). Gender and the politics of the economic crisis in Europe. In *Gender and the economic crisis in Europe* (pp. 1-25). Palgrave Macmillan, Cham.

Karhula K, et al. Are changes in objective working hour characteristics associated with changes in work-life conflict among hospital employees working shifts? A 7-year followup. *Occup Environ Med* 2018; 0: 1-5.

doi:10.1136/oemed-2017-104785. Disponible en :

<http://oem.bmj.com/content/early/2018/01/24/oemed-2017-104785>

Lomazzi, V., Israel, S., & Crespi, I. (2019). Gender equality in Europe and the effect of work-family balance policies on gender-role attitudes. *Social Sciences*, 8(1), 5.

Lunau T, Bambra C, Eikemo T, van der Wel A, Dragano N. A balancing act? Work-life balance, health and well-being in European welfare states. *European Journal of Public Health* (2014), Vol. 24, No. 3, 422-427.

doi:10.1093/eurpub/cku010. Disponible en: <https://academic.oup.com/eurpub/article/24/3/422/477763>

Llorens C, Navarro A, Salas S, Utzet M and Moncada S (2019) For better or for worse? psychosocial work environment and direct participation practices. *Safety Science* 116: 78-85.

<https://doi.org/10.1016/j.ssci.2019.02.028>

Mergaert, L., & Lombardo, E. (2014). Resistance to implementing gender mainstreaming in EU research policy. In: Weiner, Elaine and Heather MacRae (eds): 'The persistent invisibility of gender in EU policy' European Integration online Papers (EIoP), Special issue 1, Vol. 18, Article 5, pp. 1-21. Disponible en:

<http://eiop.or.at/eiop/texte/2014-005a.htm>

Moncada S, Llorens C. Factores psicosociales. En: Ruíz-Frutos C et al. *Salud Laboral. Conceptos y técnicas para la prevención de riesgos laborales*. 2014. Elsevier Masson, Barcelona.

Montano D, Hoven H, Siegrist J. Effects of organisational-level interventions at work on employees' health: a systematic review. *BMC Public Health* 2014 14:135. <http://www.biomedcentral.com/1471-2458/14/135>

Moncada S, Llorens C. Factores psicosociales. En: Ruíz-Frutos C et al. *Salud Laboral. Conceptos y técnicas para la prevención de riesgos laborales*. 2014. Elsevier Masson, Barcelona.

Niedhammer I, Lesuffleur T, Memmi S, Chastang JF. Working conditions in the explanation of occupational inequalities in sickness absence in the French SUMER study. *Eur J Public Health*. 2017; 27(6):1061-1068. doi: 10.1093/eurpub/ckx052.

Nijp HH, Beckers DGJ, GeurtsSAE, Tucker P, Kompier MAJ. Systematic review on the association between employee worktime control and work-non-work balance, health and well-being, and job-related outcomes. *Scand J Work Environ Health* 2012; 38(4):299-313. Accesible en: http://www.sjweh.fi/show_abstract.php?abstract_id=3307

OIT (2016) The ILO's Decent Work Agenda. <https://www.ilo.org/global/topics/decent-work/lang--en/index.htm>

Plaisier, I.; Broese van Groenou, M.I.; Keuzenkamp, S. (2015) "Combining work and informal care: the importance of caring organisations", *Human Resource Management Journal*, Vol 25, n° 2, pp. 267-280. doi: 10.1111/1748-8583.12048.

Rubery, J. (2015) "Regulating for Gender Equality: A Policy Framework to Support the Universal Caregiver Vision", *Social Politics: International Studies in Gender, State and Society*, Vol. 22, n° 4, pp. 513-538.

Schiller H, et al. Total workload and recovery in relation to worktime reduction: a randomised controlled intervention study with time-use data. *Occup Environ Med* 2017;0: 1-9. doi:10.1136/oemed-2017-104592. Disponible en: <http://oem.bmj.com/content/early/2017/12/15/oemed-2017-104592>

Schnall PL, Dobson M, Landsbergis P. Globalization, Work, and Cardiovascular Disease. *Int J Health Serv*. 2016 Oct; 46(4):656-92. doi: 10.1177/0020731416664687.

Schütte S, Chastang JF, Parent-Thirion A, Vermeylen G, Niedhammer I. Psychosocial work exposures among European employees: explanations for occupational inequalities in mental health. *J Public Health (Oxf)*. 2015 Sep; 37(3):373-88. doi: 10.1093/pubmed/fdv044.

Taouk Y, Spittal MJ, LaMontagne AD, Milner AJ. Psychosocial work stressors and risk of all-cause and coronary heart disease mortality: A systematic review and meta-analysis. *Scand J Work Environ Health*. 2020; 46(1): 19-31. doi:10.5271/sjweh.3854

Theorell, T., Jood, K., Järvholm, L.S., Vingård, E., Perk, J., Östergren, P.O., Hall, C. A systematic review of studies in the contributions of the work environment to ischaemic heart disease development, *European Journal of Public Health* 2016; 26 (3): 470-477.

VV.AA. The Gender Equality Strategy (2020-2025). Disponible en: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ES/TXT/PDF/?uri=CELEX:52020DC0152&from=EN>

VV.AA (2010): 10 porqués para una salud y una seguridad laboral con perspectiva de género. Col 10XQ (Igualdad de las Mujeres en el Trabajo), 3. Generalitat de Catalunya. Departament de Treball, Barcelona 2010. Capítulo 4. Para reducir los riesgos psicosociales. Disponible en: <http://www20.gencat.cat/docs/treball/03%20-%20Centre%20de%20documentacio/Documents/01%20-%20Public>

Programari

Cap